

Informatiehuis Water

laat data stromen

Spoorboekje KRW 2019

*Informatievoorziening voor de Kaderrichtlijn Water in 2019
en globale planning 2020-2021*

Auteur: Paul Latour

Publicatiedatum: 29 november 2018

Versie: 1.2

Kenmerk: DEFINITIEF

Informatiehuis Water

Stationsplein 89 3818 LE Amersfoort
Postbus 2180 3800 CD Amersfoort
T. 033 460 32 80 F. 033 460 31 01
E. servicedesk@ihw.nl W. www.informatiehuishwater.nl

Een samenwerkingsverband van:

Interprovinciaal Overleg

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

Documentbeheer

Wijzigingshistorie

Datum	Versie	Auteur	Wijziging
01-06-2018	0.1	P. Latour	Eerste concept o.b.v. Spoorboekje 2018 en Werkprogramma KRW 2016-2021 versie aug. 2017
11-9-2018	0.2	Janco van Gelderen	Aanvullingen grondwater
21-9-2018	0.3	P. Latour	Suggesties en opmerkingen RAM (13 september) verwerkt
5-10-2018	0.9	P. Latour	Opmerkingen LWG (27 september) verwerkt Opmerkingen CSN-Breed overleg (2 oktober) verwerkt
8-11-2018	1.0	P. Latour	Advies RAO-voorzittersoverleg (17 oktober) verwerkt. Opmaak als definitieve versie
29-11-2018	1.1	P. Latour	Typefout jaartal rij 17 samenvatting gecorrigeerd
25-1-2019	1.2	P. Latour	Samenvattende tabel in overeenstemming met tekst gebracht (rij 3 doorgehaald). Typefout watertype in hfst 4.1 gecorrigeerd.

Review

Datum	Versie	Reviewer	Functie
11-9-2018	0.1	Janco van Gelderen	Procesleider datastromen grondwater
27-9-2018	0.3	Landelijke Werkgroep Grondwater	
2-10-2018	0.3	CSN-breed	
17-10-2018	0.9	RAO-voorzittersoverleg	

Literatuurbronnen

1. Spoorboekje KRW 2018 versie 1.0
2. Werkprogramma, Tijdschema en Belangrijke waterbeheerkwesties voor de stroomgebiedbeheerplannen 2022 – 2027 Kaderrichtlijn Water

Inhoud

1	Samenvatting	4
2	Aanleiding	6
3	Uitgangspunten	6
3.1	Levering van KRW-gegevens	6
3.2	Communicatie over data-aanlevering	7
4	Planning informatievoorziening 2019	7
4.1	Waterlichamen	7
4.2	Belastingen	8
4.3	Toestandsbepaling	8
4.3.1	Monitoringprogramma	8
4.3.2	Oppervlaktewater	9
4.3.3	Grondwater	9
4.4	Maatregelen	10
4.5	Uitzonderingsbepalingen	10
4.6	Factsheets	10
5	Globale planning informatievoorziening 2020-2021	11
5.1	Waterlichamen	11
5.2	Belastingen	11
5.3	Toestandsbeoordeling	11
5.4	Maatregelen	12
5.5	Uitzonderingsbepalingen	12
5.6	Factsheets	13

1 Samenvatting

Deadlines voor informatiestromen in 2019

Nr.	Datum	Activiteit	Wie?
1	10 december 2018	Actualiseren KRW-monitoringprogramma oppervlaktewater 2017 in Aquo-kit	Oppervlaktewaterbeheerders
2	9 januari 2019	Verzoek aan RBO-voorzitters om voortgangsinformatie maatregelenprogramma 2016-2021 te actualiseren	IHW
3	30 januari 2019	Aanpassing watertype naar aanleiding van nieuwe ecologische maatlaten	Oppervlaktewaterbeheerders
4	13 februari 2019	Ontsluiting monitoringfactsheets 2017 oppervlaktewater en grondwater via WKP	IHW
5	13 februari 2019	1 ^e stand van zaken actualisering voortgangsinformatie maatregelenprogramma 2016-2021 (z.g. smiley-overzicht) aan RAO-voorzitters	IHW
6	20 februari 2019	2 ^e stand van zaken actualisering voortgangsinformatie maatregelenprogramma 2016-2021 (z.g. smiley-overzicht) aan RAO-voorzitters	IHW
7	27 februari 2019	Controleren / actualiseren voortgangsinformatie maatregelenprogramma 2016-2021	Waterbeheerders
8	voorjaar 2019	Workshop/werksessie(s) toestandsbepaling grondwater	Grondwaterbeheerders i.o.m. IHW
9	Eind mei/ begin juni 2019	Werk sessies toestandsbepaling oppervlaktewater	Oppervlaktewaterbeheerders i.o.m. IHW
10	12 juni 2019	1 ^e stand van zaken toestandsbepaling oppervlaktewater en grondwater (z.g. smiley-overzicht) aan leden RAM-overleg en LWG	IHW
11	19 juni 2019	2 ^e stand van zaken toestandsbepaling oppervlaktewater en grondwater (z.g. smiley-overzicht) aan leden RAM-overleg en LWG	IHW
12	26 juni 2019	Toestandsbepaling oppervlaktewater gereed	Oppervlaktewaterbeheerders
13	26 juni 2019	Algemene chemietoets grondwater gereed	Grondwaterbeheerders
14	26 juni 2019	Algemene test grondwaterkwantiteit gereed	Grondwaterbeheerders
15	26 juni 2019	Afronding verbeteractie GIS-bestanden grond- en oppervlaktewaterlichamen.	Oppervlaktewaterbeheerders Grondwaterbeheerders
16	2 oktober 2019	Publicatie tussentijdse versie factsheets oppervlaktewater	IHW

17	12 december 2019	Actualiseren KRW-monitoringprogramma 2019 in Aquo-kit (oppervlaktewater) c.q. n.t.b. formaat (grondwater)	Oppervlaktewaterbeheerders Grondwaterbeheerders
18	19 december 2019	Deeltoets interactie grondwater – oppervlaktewaterlichamen	Grondwaterbeheerders
19	19 december 2019	Deeltoets grondwater en terrestrische natuur / VHR	Grondwaterbeheerders
20	19 december 2019	Drinkwatertoets	RIVM
21	19 december 2019	Waterlichamen SGBP 2022-2027 vaststellen en via Waterkwaliteitsportaal beschikbaar	IHW in samenwerking met oppervlaktewaterbeheerders (eventueel grondwaterbeheerders)
22	13 februari 2020	Ontsluiting monitoringfactsheets / rapportage grondwater monitoringprogramma 2018 via WKP	IHW

2 Aanleiding

Op 22 december 2015 zijn de vier Nederlandse Stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021, en de daarbij horende maatregelenprogramma's gepubliceerd. Veel feitelijke informatie in deze plannen is gebaseerd op data die door het Informatiehuis Water in samenwerking met de waterbeheerders wordt geïnventariseerd en periodiek geactualiseerd. Gedurende de planperiode 2016-2021 is periodieke actualisering en vernieuwing van KRW-gegevens noodzakelijk. Enerzijds is dat nodig als bron voor voortgangs- en verantwoordingsrapportages. Naarmate een planperiode vordert wordt anderzijds de informatievoorziening ten behoeve van de voorbereiding op de volgende generatie Stroomgebiedbeheerplannen, in dit geval de SGBP'n 2022-2027, belangrijker. De SGBP'n 2022-2027 werpen in dit Spoorboekje hun schaduw vooruit. De planning van die informatievoorziening wordt jaarlijks in een Spoorboekje beschreven. In dit Spoorboekje KRW 2019 wordt een gedetailleerde planning van de informatiestromen in 2019 beschreven, en wordt een globale planning beschreven voor de jaren 2020-2021.

In 2017 is door het Ministerie I&M het ontwerp-Werkprogramma Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 Kaderrichtlijn Water opgesteld; dit werkprogramma beschrijft de producten, planning en de organisatie van het proces voor de periode 2016 tot en met 2021, die de basis leggen voor de derde generatie Stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2022 - 2027. Voor de Spoorboekjes vanaf 2017 vormt dit werkprogramma de leidraad.

3 Uitgangspunten

3.1 Levering van KRW-gegevens

De in het Spoorboekje genoemde data gaan over het aanleveren van informatie voor het opstellen van factsheets voor oppervlakte- en grondwaterlichamen, en voor het opstellen van geaggregeerde informatie in de SGBP'n en nationale en EU-rapportages. De activiteiten en planningen van Spoorboekjes voor oppervlakte- en grondwaterlichamen zijn voor het overgrote deel gelijk. De verschillen zitten vooral in de aanleverende partijen. Uitgangspunten daarbij zijn:

- Bij de opleverdata is zoveel mogelijk de woensdag genoemd als uiterste aanleverdatum; dat biedt de mogelijkheid aan het Informatiehuis Water om in de paar werkdagen na een deadline zo nodig contact te hebben met de gegevens leverende instantie over onduidelijkheden in de aangeleverde gegevens. Vrijdag is voor veel mensen geen werkdag, dus minder geschikt als deadline.
- In dit Spoorboekje worden met name uiterste data en deadlines benoemd voor aanlevering van informatie. In het algemeen staat het de gebruikers van het Waterkwaliteitsportaal te allen tijde open om gegevens in het Waterkwaliteitsportaal te wijzigen (voor veel aspecten is er geen vanaf-datum). Wanneer informatie niet voor een bepaald tijdstip ingevoerd mag of kan worden, wordt dat in dit Spoorboekje vermeld.
- Voor milieudoelstellingen, belastingen, toestandsbeoordelingen, maatregelen en toepassing van uitzonderingsbepalingen worden gegevens aangeleverd via invoer in het Waterkwaliteitsportaal e/o vaststellen in Aquo-kit bestanden.
- Er wordt uitgegaan van een ongewijzigde informatiebehoefte. Indien gewijzigde EU-rapportage vereisten of voorstellen voor een andere invulling van factsheets leiden tot andere of aanvullende informatiebehoeften, dan zal het Spoorboekje hierop worden aangepast.

- Toestandsbeoordelingen worden door waterbeheerders uitgevoerd conform het meest actuele en goedgekeurde Protocol Toetsen en beoordelen (oppervlaktewaterlichamen) en het Protocol toestand-entrendbeoordeling grondwaterlichamen. De software voor toetsen en beoordelen (Aquo-kit en het Waterkwaliteitsportaal) worden door het Informatiehuis Water in overeenstemming gebracht met deze protocollen.
- Periodiek wordt per gegevensstroom van het Waterkwaliteitsportaal een momentopname gemaakt voor een voortgangsoverzicht aan de KRW-coördinatoren, regionale werkgroepen, RAO-voorzitters en/of CSN (z.g. smiley-tabellen). Zo nodig wordt tussentijds aan de KRW-coördinatoren de stand van zaken van gegevensleveringen gerapporteerd.

3.2 Communicatie over data-aanlevering

- Het Informatiehuis Water (IHW) onderhoudt in samenspraak met de adjunct-stroomgebiedcoördinatoren (CSN) de dagelijkse contacten over de data-aanlevering met de aanleverende beheerders (afzonderlijke GIS/databeheerders of betreffende coördinatoren binnen stroomgebiedsverband). Bij algemene toelichtingen/verzoeken worden de RAO-voorzitters en (via hen) RAO-leden middels een cc van de e-mail op de hoogte gehouden. Het initieel informeren van de RAO-leden en data aanleverende medewerkers bij de verschillende beheerders over de data-aanlevering, gebeurt via de RAO-voorzitters / vertegenwoordiger RWS (uitzetten Spoorboekje).
- Voor alle data-aanleveringen die te maken hebben met toestandsbepaling voor oppervlaktewaterlichamen vindt communicatie met de leden van het Regionaal Afstemmingsoverleg Monitoring (RAM) plaats; voor toestandsbepaling voor grondwaterlichamen verloopt dit via de Landelijke Werkgroep Grondwater (LWG).
- Als aanlevering van aanvullende informatie op het Spoorboekje nodig is zal dit wederom initieel worden uitgezet naar de afzonderlijke partijen via de RAO-voorzitters / vertegenwoordiger RWS.

4 Planning informatievoorziening 2019

4.1 Waterlichamen

Wijziging van waterlichamen kan verstrekkende gevolgen hebben voor gerelateerde informatie. Wijzigingen van waterlichamen, die van invloed zijn op de status, toestandsoordeel en/of KRW-maatregelen, mogen daarom alleen volgens de in mei 2012 door de RAO-voorzitters goedgekeurde procedure, en in overleg met het IHW te worden aangebracht.

Bij de elektronische rapportage aan de EU voor de Stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 (voorjaar 2016) is de levering van geografische (GIS) bestanden met ligging en begrenzing van waterlichamen moeizaam verlopen, mede door hoge nauwkeurigheidseisen aan deze informatie. Om dergelijke problemen bij de volgende elektronische EU-rapportage te voorkomen zal in het voorjaar van 2019 door IHW in overleg met de (grond- en oppervlaktewater)beheerders de kwaliteit en nauwkeurigheid van de geografische informatie over de waterlichamen verbeterd worden. Vanaf eind 2018 / begin 2019 worden de waterbeheerders hierover door IHW geïnformeerd. Desgewenst worden informatiebijeenkomsten georganiseerd. Afronding van deze verbeteractie is niet aan een harde deadline gebonden, maar streven is dit in de eerste helft van 2019 gereed te hebben.

De verbeterde en nauwkeurigere geografische informatie van de waterlichamen gaat als basis dienen voor het definiëren van de waterlichamen voor de volgende planperiode.

Voor de *oppervlaktewaterlichamen* voor de planperiode 2022-2027 zal er als gevolg van aanpassingen van enkele ecologische maatlatten (werkgroep Doelstellingen) in de volgende planperiode sprake zijn van wijziging van het watertype bij enige tientallen waterlichamen. Dit heeft betrekking op waterlichamen van het huidige type O2, M21 en R4 (deze watertypen vervallen en worden vervangen door twee subtypen), en waterlichamen die als doorstroommoeras of moerasbeek getypeerd worden (nieuwe watertypen, afgeleid uit typen R4 / R5). Hoewel de doelstellingen voor de waterlichamen van deze nieuwe of gewijzigde watertypen formeel pas vanaf 2022 van kracht worden, zal er vanaf begin 2020 reeds een noodzaak zijn om gegevens vast te leggen bij deze gewijzigde waterlichamen, bijvoorbeeld ter voorbereiding op de ontwerp-SGBP'n 2022-2027. Deze ambtelijke wijziging van de type-aanduiding dient gereed te zijn vóór aanvang van de toestandsbepaling in 2020. De planning voor een dergelijke actie wordt nog verder uitgewerkt door IHW, en is mede afhankelijk van de verbeteractie voor de geo-informatie van waterlichamen. In ieder geval zal uiterlijk eind 2019 de (ambtelijke) vaststelling van de oppervlaktewaterlichamen (inclusief eventueel gewijzigde begrenzing en typering) voor de planperiode 2022-2027 plaatsvinden en in het Waterkwaliteitsportaal beschikbaar zijn.

Voor *grondwaterlichamen* wordt verondersteld dat karakterisering en begrenzing gedurende een planperiode slechts bij hoge uitzondering zullen wijzigen. Er is daarom niet voorzien in een specifieke planning voor de aanpassing van grondwaterlichamen. In voorkomende gevallen kan de grondwaterbeheerder met IHW contact opnemen.

4.2 Belastingen

Actualisering van informatie over belastingen van waterlichamen heeft in het kader van de gebiedsprocessen voor SGBP 2016-2021 in 2013/2014 plaatsgevonden. Naar aanleiding van gewijzigde EU-rapportage vereisten is in de eerste helft van 2015 de bestaande informatie over belastingen vertaald naar het EU-formaat. Als input voor het KRW werkprogramma en de regionale gebiedsprocessen geldt hetgeen over belastingen is opgenomen in SGBP 2016-2021. Periodieke/jaarlijkse actualisering van deze informatie is niet noodzakelijk; er wordt hiervoor door het IHW dan ook geen terugkerende uitvraag gedaan. In de aanloop naar het SGBP 2022-2027 biedt het Waterkwaliteitsportaal wel de mogelijkheid om naar aanleiding van de regionale analyses de belastingen te actualiseren. Dit is voorzien voor 2020.

4.3 Toestandsbepaling

4.3.1 Monitoringprogramma

Naast de monitoringgegevens zelf vormt het monitoringprogramma input voor de toestandsbepaling. Deze input dient consistent te zijn, dat wil zeggen: betrekking te hebben op hetzelfde jaar. De toestandsbepaling in een jaar T vindt plaats aan de hand van monitoringgegevens en monitoringprogramma van T-1 en eerdere jaren; een toestandsbepaling in 2019 zal dus gebruik maken van de monitoringgegevens tot en met 2018 en het monitoringprogramma van 2018. Tijdig voor aanvang van de toestandsbepaling dient het monitoringprogramma in Aquo-kit geactualiseerd te worden.

Overeenkomstig de huidige werkwijze wordt dit voor oppervlaktewater telkens aan het eind van het betreffende kalenderjaar gedaan, voor gebruik van de toestandsbepaling halverwege het jaar daarop (zie volgende paragrafen). Voor de toestandsbepaling oppervlaktewater in 2019 dient uiterlijk 12 december 2018 het monitoringprogramma 2018 in Aquo-kit geactualiseerd te worden. De uitvraag hiervoor zal dit keer beter gedefinieerd en specifiekier worden dan voorgaande jaren, aangezien gebleken is dat op basis van de huidige specificaties geen correcte rapportage aan de EU kan plaatsvinden.

Beheer van het KRW-monitoringprogramma voor grondwater vindt (nog) niet rechtstreeks via Aquo-kit plaats. Voor grondwater is door de provincies een gezamenlijke meetronde in 2018 uitgevoerd (uitzondering stroomgebied Maas: 2019). Het vastleggen van een geactualiseerd grondwater vindt op zijn vroegst eind 2018 plaats.

Naast gebruik in de toestandsbeoordeling wordt jaarlijks door het IHW een overzicht van de monitoringprogramma's oppervlaktewater gerapporteerd in de vorm van zogeheten monitoringfactsheets. Deze monitoringfactsheets (die zowel qua vorm als inhoud los staan van de factsheets, paragraaf 4.6) zullen via het Waterkwaliteitsportaal worden ontsloten. Ze worden niet officieel vastgesteld, maar er wordt wel naar verwezen in het Besluit vaststelling monitoringsprogramma Kaderrichtlijn Water, en ze dienen mede ter verantwoording aan de Europese Commissie. Voor grondwater dient het rapportageformat voor het monitoringprogramma nog bepaald te worden. De monitoringfactsheets oppervlaktewater en het overzicht van het grondwater monitoringprogramma worden binnen twee maanden na actualisering van de monitoringprogramma's gerapporteerd door het IHW via het WKP. De monitoringfactsheets 2018 (oppervlaktewater) alsmede de rapportage over het grondwater monitoringprogramma 2018 zullen uiterlijk 13 februari 2019 gepubliceerd worden.

4.3.2 Oppervlaktewater

Jaarlijks wordt over de ontwikkelingen van de waterkwaliteit van de KRW-waterlichamen gerapporteerd middels de factsheets (zie paragraaf 4.6), waarin de meest actueel beschikbare gegevens van het voorgaande meetjaar verwerkt zijn. Gezien het tijdstip waarop de benodigde gegevens voor oppervlaktewaterlichamen beschikbaar komen (chemische waterkwaliteitsgegevens rond februari, biologische gegevens rond april/mei) is de afgelopen jaren een deadline voor die jaarlijkse toestandsbepaling rond 1 juli gehanteerd. In 2019 zal de toestandsbepaling uiterlijk 26 juni gereed zijn. Het actualiseren van verklaringen voor normoverschrijdingen of niet voldoen aan een goede toestand is optioneel. Beheerders kunnen uiteraard signaleringen over ontwikkelingen in de toestandsbepaling opnemen in het Waterkwaliteitsportaal. Ter voorbereiding op de KRW-toestandsbepaling worden door IHW werksessies georganiseerd. Tijdens deze werksessies wordt met name aandacht besteed aan biologische KRW-toetsingen en beoordelingen; de chemische toetsingen verlopen in het algemeen probleemloos. Op verzoek van de waterbeheerders worden de werksessies eind mei / begin juni gehouden; zodat tijdens de werksessies gebruik gemaakt kan worden van actuele biologische meetgegevens.

In het ontwerp-Werkprogramma KRW 2016-2021 is aangegeven dat in de stroomgebiedbeheerplannen van 2021 onderscheid gemaakt gaat worden in twee beschrijvingen van de toestand. De ene is met name een terugblik op de ontwikkeling van de waterkwaliteit en een formele toets op het optreden van achteruitgang gedurende de planperiode; de andere is een vooruitblik om de waterkwaliteitsopgave na 2021 te schetsen. Deze twee toestandsbeoordelingen zullen ook ten behoeve van het ontwerp SGBP in 2020 plaatsvinden en gerapporteerd worden. In 2019 vindt de uitwerking van uitgangspunten en specificaties voor de toetsprogrammatuur Aquo-kit en het Waterkwaliteitsportaal en factsheets plaats om dit bij de toestandsbepaling in 2020, die gebruikt wordt voor de ontwerp-SGBP'n, mogelijk te maken.

De Tweede Kamer heeft aangegeven ook te willen worden geïnformeerd over de voortgang van de waterkwaliteit. De uitkomsten van de toestandsbepaling worden daartoe mede gebruikt voor de rapportage "De Staat van ons Water", die jaarlijks rond half mei verschijnt. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van de toestandsbeoordeling die in het kalenderjaar daarvoor heeft plaatsgevonden.

4.3.3 Grondwater

De KRW-toestandsbepaling voor SGBP 2015-2021 en de bijbehorende factsheets is wat de algemene grondwaterkwaliteit betreft gebaseerd op meetgegevens uit 2012. Daar is in 2015-2016 een nieuwe KRW-tussenronde dataset bijgekomen. In 2018 heeft een nieuwe KRW-meetronde T&T plaatsgevonden, met uitzondering van de regio Maas (in 2019). In 2017 is een KRW-toestandsbepaling uitgevoerd ten behoeve van een eigen, tussentijdse rapportage grondwaterkwaliteit, met behulp van de tools die het IHW voor de toestandsbeoordeling beschikbaar stelt (Aquo-kit, WKP).

Voor de grondwaterlichamen wordt in 2019 een KRW-toestandsbepaling uitgevoerd. IHW coördineert en faciliteert dit proces desgewenst en in overleg met de Landelijke Werkgroep Grondwater in de vorm van gezamenlijke werksessies. De KRW-grondwaterbeoordeling bestaat uit meerdere deoltoetsen, die verdeeld over 2019 zullen plaatsvinden:

- Algemene chemietoets monitoringprogramma met Aquo-kit: tweede kwartaal 2019, deadline 26 juni 2019
- Algemene test grondwaterkwantiteit monitoringprogramma (per regio door grondwaterbeheerders): tweede kwartaal 2019, deadline 26 juni 2019
- Interactie grondwater –oppervlaktewater lichamen: tweede helft 2019, deadline 19 december 2019
- Test grondwater & terrestrische natuur/VHR: tweede helft 2019, deadline 19 december 2019
- Drinkwatertoets (REWAB data) door RIVM: tweede helft 2019, deadline 19 december 2019

Pas na afronding van alle deoltoetsen kan besloten worden of er in 2019 nog een tussentijdse versie van grondwater factsheets gepubliceerd wordt. Zie verder paragraaf 5.3.

4.4 Maatregelen

Een verantwoording over de realisatie van het KRW maatregelenprogramma 2009-2015 is in de Stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 gegeven. Nu die planperiode is afgesloten, en het KRW maatregelenprogramma 2016-2021 van kracht geworden is, wordt vanaf 2017 jaarlijks een voortgangsmeting van het maatregelenprogramma van SGBP 2016-2021 uitgevoerd. Daartoe wordt in de eerste helft van januari door IHW een verzoek aan de voorzitters van de Regionale Bestuurlijke Overleggen (RBO) gedaan om de voortgangsinformatie van KRW-maatregelen op peildatum 31 december van het voorgaande kalenderjaar (i.c. 2018) uiterlijk rond 1 maart te actualiseren. I&M verwerkt deze informatie voor mei in een voortgangsoverzicht waarmee de Tweede Kamer en de RBO's geïnformeerd worden over de voortgang van de uitvoering van het KRW-maatregelenprogramma 2016-2021.

Om te voldoen aan EU-rapportagevereisten zijn in 2018 alle KRW-maatregelen in het Waterkwaliteitsportaal gekoppeld aan een zogeheten Key Type Measure (KTM, EU breed afgestemde maatregelcategorieën). Voor de jaarlijkse actualisering van de voortgang van de KRW-maatregelen heeft dit verder geen gevolgen.

4.5 Uitzonderingsbepalingen

De motiveringen voor de uitzonderingsbepalingen zijn opgenomen in de factsheets behorend bij de SGBP'n en waterplannen eind 2015, en bestuurlijk goedgekeurd. De motiveringen voor de uitzonderingsbepalingen zijn door waterbeheerders vastgelegd in het Waterkwaliteitsportaal.

Indien gedurende de planperiode de waterkwaliteitstoestand (al dan niet tijdelijk) wijzigt (achteruitgaat of niet voldoet aan de doelen) als gevolg van een calamiteit of overmacht (KRW-artikel 4.6), of als gevolg van nieuwe veranderingen van de fysische kenmerken van een waterlichaam of door overige nieuwe duurzame ontwikkelingen (KRW-artikel 4.7), dan dient dit per gebeurtenis in het Waterkwaliteitsportaal vastgelegd te worden. Alleen bij de formele toestandsbepaling voor de volgende (ontwerp) Stroomgebiedbeheerplannen dient een waterbeheerder na te gaan of er zich omstandigheden hebben voorgedaan die een beroep op artikel 4.6 of 4.7 rechtvaardigen. Dat betekent dat eerst in 2020 naar aanleiding van de KRW-toestandsbepaling de motivering bij artikel 4.6 e/o 4.7 in WKP ingevuld dient te worden, gelijktijdig met of zo spoedig mogelijk na de KRW-toestandsbepaling. Tot nu toe is er door de waterbeheerders vrijwel geen gebruik gemaakt van deze uitzonderingsbepalingen. Tegen die tijd wordt gezien of een afzonderlijke uitvraag voor uitzonderingsbepalingen nodig is; in 2019 is dit nog niet aan de orde.

4.6 Factsheets

Een factsheet is een document per waterlichaam van enkele A4tjes met alle relevante informatie voor de rapportage en publieksinformatie ten behoeve van de KRW. Jaarlijks worden rond september/ oktober tussentijdse versies van factsheets gepubliceerd op het Waterkwaliteitsportaal om de ontwikkelingen in

waterkwaliteit en uitvoering van het KRW-programma inzichtelijk te maken. In 2019 worden de factsheets uiterlijk 2 oktober gepubliceerd. Bestuurlijk vastgestelde factsheets zullen worden gepubliceerd in december 2020 en december 2021 als bijlage bij / onderbouwing van de ontwerp- en definitieve waterplannen.

Het is voor waterbeheerders te allen tijde mogelijk om factsheets ten behoeve van eigen gebruik te (laten) maken op basis van de op dat moment in het Waterkwaliteitsportaal vastgelegde informatie. Deze factsheets hebben de status van 'werkversie waterbeheerder'.

De werkgroep rapportage heeft zich gebogen over een optimalisering van de factsheets (volledigheid en logica). Verbeteringen van de factsheets zullen waar mogelijk in 2019 doorgevoerd worden. Wijzigingen in de factsheets, die ook voor het Waterkwaliteitsportaal of Aquo-kit gevolgen hebben (zoals de bepaling van de Toestand en bepaling van de Opgave, zie paragraaf 4.3.2) worden naar verwachting vanaf 2020 in de factsheets verwerkt.

De informatie die via het WKP is aangeleverd en in de factsheets wordt gerapporteerd, wordt net als in voorgaande jaren middels zogeheten bronbestanden openbaar gemaakt.

5 Globale planning informatievoorziening 2020-2021

5.1 Waterlichamen

Waterlichamen vormen een kernbegrip bij de informatiestromen voor KRW: heel veel informatie is per waterlichaam vastgelegd en wordt per waterlichaam gerapporteerd (waaronder de factsheets). Wijzigingen in waterlichamen hebben dan ook vaak vergaande gevolgen voor alle aan dat waterlichaam gerelateerde gegevens. Gedurende een planperiode wordt daarom aangeraden uit te gaan van een stabiele verzameling waterlichamen. Tussentijds kan het echter onvermijdelijk zijn om waterlichamen te wijzigen, bijvoorbeeld als door grote infrastructurele werken een waterlichaam wezenlijk van karakter wijzigt. Voor tussentijdse aanpassingen van waterlichamen wordt de procedure uit notitie 12-04-4.2b Wijziging in de basisregistratie van waterlichamen (mei 2012) gevolgd. Tussentijdse aanpassingen van waterlichamen dienen altijd in samenspraak met het IHW te worden uitgevoerd, zodat gezamenlijk bepaald kan worden of en welke gerelateerde gegevens aangepast moeten worden.

Vanaf 2020 wordt veel informatie ter voorbereiding van de (ontwerp) SGBP'n 2022-2027 vastgelegd bij de waterlichamen 2022-2027 die eind 2019 via het Waterkwaliteitsportaal beschikbaar gesteld worden.

5.2 Belastingen

Periodieke/jaarlijkse actualisering van informatie over belastingen van waterlichamen is niet noodzakelijk, er wordt hiervoor ook geen terugkerende uitvraag door het IHW gedaan. Met het oog op de voorbereiding voor SGBP 2021-2027 zal een volgende actualisering van de belastingen plaatsvinden, rekening houdend met eventueel nieuw beschikbaar gekomen emissieberekeningen van Deltares. Naar verwachting wordt dit begin 2020 actueel. Bij actualisering van belastinggegevens dient rekening gehouden te worden met een eventuele wijziging van waterlichamen voor SGBP 2022-2027 eind 2019.

5.3 Toestandsbeoordeling

Veel meetgegevens over de (chemische en/of ecologische) *oppervlaktewaterkwaliteit* komen jaarlijks beschikbaar. Om veranderingen in de waterkwaliteit als gevolg van het KRW-beleid te kunnen volgen, is een jaarlijkse toestandsbeoordeling zinvol. Rekening houdend met de wens om jaarlijks na de zomer factsheets openbaar te maken, zal een dergelijke jaarlijkse actualisering van de toestandsbepaling uiterlijk begin juli uitgevoerd worden. Als randvoorwaarde voor dergelijke toestandsbepalingen dienen onder andere de monitoringprogramma's en doelensets, die voorafgaand aan de toestandsbepaling geactualiseerd dienen te

worden ('klein onderhoud' en fouterstel). Monitoringprogramma's van jaar x worden jaarlijks aan het eind van dat jaar x geactualiseerd, voor gebruik bij de toestandsbepaling in jaar x+1. Uiterlijk twee maanden na actualisering van de monitoringprogramma's, half februari van jaar x+1, rapporteert het IHW de monitoringfactsheets via het Waterkwaliteitsportaal.

Met de nieuw geselecteerde prioritaire stoffen en hun milieukwaliteitseisen moet rekening worden gehouden bij het vaststellen van aanvullende monitoringprogramma's en in voorlopige maatregelen programma's die tegen het eind van 2018 moeten worden ingediend (alleen oppervlaktewater). Onder verantwoordelijkheid van het RAM-overleg wordt de Richtlijn Monitoring / Protocol Toetsen en Beoordelen KRW hiermee aangevuld.

Voor *grondwater* vinden de metingen minder frequent plaats en hebben de provincies de meetcyclus onderling op elkaar afgestemd. De stofpakketten voor grondwater zijn gezamenlijk aanbesteed voor de periode 2015-2018. In 2018 heeft de formele KRW meetronde plaatsgevonden (diepe en ondiepe metingen in het KRW meetnet grondwaterkwaliteit), waarmee de formele toestandsbepaling ten behoeve van SGBP 2022-2027 wordt uitgevoerd. Om die reden is ook een actualisering van het monitoringprogramma eind 2018 aan de orde. Vooral nog wordt in het stroomgebied Maas een afwijkende planning gevolgd (T&T meetronde in 2019 i.p.v. 2018). De provincies zullen afspraken maken hoe de resultaten van de meetronde 2018 en 2019 (Maas) geïntegreerd worden. Ook de actualisering van het grondwater monitoringprogramma zal voor Maas wellicht een ander tijdschema dan voor de andere stroomgebieden volgen.

Ten behoeve van toestandsbepalingen voor grondwater in latere jaren dient nog vermeld te worden dat de Provincies in 2019 de KRW-stofpakketten weer zullen aanbesteden bij de laboratoria voor de periode 2020-2025 (afhankelijk van mogelijke contractduur).

De deelloets drinkwaterwinning zal op basis van het nieuwe BKMW en het daarop aansluitende 'Protocol monitoring en toetsing drinkwaterbronnen KRW' worden herzien voor zowel grond- als oppervlaktewaterwinningen. De deelloets voor grondwaterwinningen wordt door het RIVM uitgevoerd op de wijze zoals in de vorige planperiode is gedaan. Vooral nog vindt deze deelloets voor grondwaterwinningen niet via Aquo-kit plaats.

5.4 Maatregelen

Van de maatregelen die in SGBP 2016-2021 en de bijhorende waterplannen zijn vastgesteld voor uitvoering in de periode 2016-2021 wordt jaarlijks de voortgang van de uitvoering gemonitord. De werkwijze hiervoor is gelijk aan de afgelopen jaren: uiterlijk eind februari / begin maart wordt de voortgangsstatus per 31 december van het voorgaande kalenderjaar van alle SGBP 2016-2021-maatregelen met uitvoering in de periode 2016-2021 in het Waterkwaliteitsportaal geactualiseerd door de waterbeheerders. Op basis van overzichten over de voortgang per stroomgebied wordt de Tweede Kamer geïnformeerd (via De Staat van Ons Water) en vindt een rapportage aan de RBO's plaats.

Eind 2021 dient in de Stroomgebiedbeheerplannen, naast een overzicht van maatregelen die gepland zijn voor de planperiode 2022-2027, ook een verantwoording te worden opgenomen over de uitvoering van het maatregelenprogramma 2016-2021, feitelijk de stand van zaken op 21 december 2021. Deze informatie dient ruim voor deze datum bekend te zijn om nog tijdig in de SGBP'n verwerkt te kunnen worden. Daarom zal halverwege 2021 aan de waterbeheerders gevraagd worden een prognose van de voortgang op 21-12-2021 (eindstand van deze planperiode) te geven.

5.5 Uitzonderingsbepalingen

De motiveringen voor de aanwijzing van een waterlichaam als sterk veranderd (artikel 4.5) zijn bij aanvang van de planperiode in de SGBP'n en waterplannen vastgelegd. Gedurende een planperiode behoeft dit geen aanpassing of aanvulling. Indien noodzakelijk kan tussentijds wel fouterstel plaatsvinden. Voor een volgende planperiode

dient voor nieuwe waterlichamen, en bestaande waterlichaam waarbij sprake is van een significante wijziging van de begrenzing, de motivering van de status te worden toegevoegd e/o geactualiseerd.

Motivering voor artikel 4.4 (fasering) dient altijd plaats te vinden voor de kwaliteitselementen die bij de toestandsbepaling voor de gehele planperiode (rapportagejaar 2020 en 2021) niet voldoen aan de goede toestand.

Bij de voorbereidingen voor de SGBP'n 2022-2027 zullen voor de waterlichamen de overige uitzonderingsbepalingen ingevolge artikel 4.6 en 4.7 geactualiseerd worden; dit speelt in hoofdzaak in 2020-2021.

5.6 Factsheets

Jaarlijks worden door het IHW factsheets gegenereerd op basis van de meest recente informatie in het WKP. Deze factsheets worden publiek beschikbaar gemaakt. Ze zijn bedoeld ter informatie en hebben de status van 'tussentijdse versie'. Ze hoeven niet bestuurlijk vastgesteld te worden. Vanaf 2016 worden de werkversies van factsheets in de tweede helft van september gepubliceerd op het Waterkwaliteitsportaal. Het is voor waterbeheerders te allen tijde mogelijk om factsheets ten behoeve van eigen gebruik te (laten) maken op basis van de op dat moment in het Waterkwaliteitsportaal vastgelegde informatie. Deze factsheets hebben de status van 'werkversie waterbeheerder'. In de factsheets in 2020 en 2021 wordt de informatie vastgelegd behorend bij de (ontwerp) Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027. De factsheets 2020 worden als onderdeel van de ontwerp-Stroomgebiedbeheerplannen ter inzage gelegd. De informatie in de factsheets 2021 (behorend bij de definitieve SGBP'n 2022-2027) is als onderdeel van het besluitvormingsproces voor de SGBP'n bestuurlijk goedgekeurd.